

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA,
TIPOGRAFIA ŞI ADMINISTRAȚIA
BRAŞOV, PIATA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peţit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Coditele.

„Reprezentanţii naţiunii“, sau corect: clasa numită partidul muncii, şi-a terminat activitatea pe anul corect. Zilele aceste camera va lua vacanţe de Crăciun şi se va întruni probabil numai după anul nou. Deputaţii, în frunte cu Tisza, se pot odihni pe laurii câştigaţi în anul ce este spre închidere. Căci mari lauri şi multe merite şi-au câştigat pentru patrie aceşti „aleşi ai poporului“, chiar şi numai începând dela ziua de — 4 Iunie c.!

Plecaţi în vacanţe, aceşti politicieni lasă după sine un parlament trunchiat, mai multe legi votate cu forţa, aşa zicând în familie, numai de către partidul muncii, fără conlucrarea opoziţiei şi cari pot avea în viitor cele mai funeste urmări. Şi lasă guvernului, drept cadou de Crăciun, bugetul votat pe 1913, îngrijindu-se de prevederea în belşug şi a molohului de maghiarizare, din banii fărei.

Pot merge deci liniştiţi pe la vetrele lor, căci mişunate lupte au purtat şi mari isprăvuri au săvârşit! Ei sunt asemenea cavalerilor legendari, cari pleacă la războaie aventuroase şi sosesc acasă încărcăţi cu laude. Dar cavalerii camerei ungare nu vor fi primiţi nicăieri cu laude şi admiraţie, pentru că lucrările ce le-au făcut şi felul cum le-au săvârşit, sub conducerea contelui Tisza, nu pot fi decât spre ruşinea unui parlament, spre blamajul unei reprezentanţe constituţionale.

În frământările patriotice din urmă, în huiduielile şi atacurile din cameră, în discuţiile monotone făcute sub pază de arme, apare abia un singur punct luminos şi vrednic de atenţie: *păşirea din nou a deputaţilor naţionalişti pe arena luptelor parlamentare!* Acest grup mic, dar rezolut şi conşiu de chemarea sa, şi-a făcut datoria de adevăraţi reprezentanţi ai alegătorilor, cari i-au trimis în adunarea ţării. Ei au expus situaţia internă în culorile ei nefalsificate, fără in-

frumseări şi fără pervertiri. Ei au vorbit din sufletul poporului, arătând ceea-ce li doare, ce-i lipseşte din graţia stăpânirii şi în special unde este lovit poporul pe nedreptul şi cum îi sunt călcate drepturile chiar de către aceia, cari datorinţa au să-l ocrotească şi să-i facă dreptate.

La şirul lung al volnicilor, cari se perondează mai bine de patru decenii, deputaţii noştri au relevat nouile nelegiuiri, săvârşite în zilele noastre de către tiranii mai mari şi mai mici, au reclamat din nou drepturile înscrise în lege, şi cari ne compet conform valorii noastre numerice.

Deputaţii noştri au stigmatizat şi de astădată cu pecetea ruşinei capul fioros al Gorgonelor moderne, care la noi sunt întru-chipate în sistemul feudal-oligarhic. Celor nepreocupaţi şi străină-tăţii îi se înfaţişează un tablou nu prea de toate zilele: De-o parte câţi-va deputaţi naţionalişti stând pe pedestalul dreptăţii, de altă parte nişte corifei ai unui sistem decadent, între cari doi miniştri ai ţării, voind să răstoarne acest pedestal, dar fără a isbuti.

Lukács şi Zichy au răspuns deputaţilor noştri, neputând însă combate cu argumente valide dovezile aduse, au recurs, precum am arătat de alte ori, la falsităţi şi la negare şi unde nu s-a putut altcum, la retăcerea şi tănuirea faptelor. Este şi aceasta o apucătură obicinuită feudală-oligarhică.

Dar înţelegem pe cei doi miniştri, înţelegem şi pe ceilalţi corifei, cari s-au coborât în şanţurile de luptă ca combatanţi contra naţionalităţilor. Ei şi-au făcut — din punctul lor de vedere — datorinţa. Şi-au apărât în cât au putut casta lor, privilegiile ei, sistemul de chiverniseală, cu un cuvânt tot ce constituie putreţunea acestei dominaţiuni. Dar iată în şirurile contrariilor şi un Român — până acum cel puţin aşa îşi zice — care îşi ridică şi el capul spre a sări în ajutorul stăpânilor. Este cunoscuta *codiţă politică*, care şi-a aflat de mult refugiul în şirul celor dela putere linguşindu-i şi oferindu-le

serviciile sale. Este figura Dnului *Siegescu* dela Cârnecea. A ţinut să-şi spuie şi el cuvântul, dar a sfectit-o de-a binele. Pe când Lukács şi Zichy prin răspunsul lor, şi-au făcut datorinţa, Siegescu şi-a desvâlit prin cuvântul său *slugărnicia şi preocupăţia sa materială*.

Nu merită, ca să disecăm cele deitate de aceasta codiţă, dar pentru o nouă caracterizare a rolului său politic, remarcăm două momente.

Şi dânsul e de părere, că trebuie să se încheie pacea între Români şi Maghiari, dar să înţelege, conform reţetei Tisza-Mangra.

Acest fel de rezolvire l-au aflat de bun stăpâni şi sluga credincioasă li urmează întocmai.

Iar cheia împăcării o află în materialism. Spunând, că elementele mai culte ale preoţimii sunt mai aplicate spre pace zice:

Indestulirea materială dă naştere şi armoniei spirituale.

Vedeţi: *indestulirea materială*, — aceasta a produs *armonia spirituală* între Sieghescu, Mangra şi alţi tutţi quanti şi între — Tisza de pildă.

Cât de deoseji apar aceşti Români perduţi, în faţa senină şi caracterul de granit al deputaţilor noştri!

Codiţe imbecile!

Prezentarea proiectului reformei electorale. În culoarele camerei s'a lătit eri veste, că proiectul reformei electorale, filad terminat, se va depune pe biroul camerei în una din şedinţele, care se va ţinea după sărbătorile crăciunului şi între anul nou. În legătură cu acest svon se mai afirmă, că guvernul va face o ultimă încercare pentru a atrage opoziţia la desbaterea acestui important proiect prin convocarea unei conferenţe comune a tuturor partidelor camerei.

Tare ni-e teamă, că acest proiect, care se discută tot numai în culoarele camerei, va rămânea deocamdată tot numai în antişambrele pomposului palat de pe malul Dunării!

Conflictul austro-sârb. Mai multe ziare sârbeşti au adus alaltăeri ştirea, că residentul austro-ungar la Belgrad

Ugron a comunicat prim-ministrului Pasicic în mod amical dorinţa Austro-Ungariei, ca trupele sârbeşti să evacueze portul Durazzo. Ştirea aceasta se desminte acum din Viena, constatându-se că pentru un moment Austro-Ungaria nu are nici un motiv de a face o asemenea cerere. Ocuparea portului Durazzo face parte din operaţiunile trupelor sârbe; guvernul sârb ştie însă, precum i s'a comunicat în repetite rânduri din Viena, că armatele sârbeşti nu pot să rămână nici în Durazzo şi nici în Albania.

Retragerea vaselor austro-ungare şi române de pe litoralul Sârbiei. Din ordinul direcţiei generale a navigaţiunii pe Dunăre din Viena, agenţia de navigaţie austriacă din Galaţi a primit ordinul de a retrage de urgenţă vasele austriace, cari se află pe Dunăre dela Belgrad—Turnu-Severin. Vasele trebuie să se adune la Brăila. De-asemenea, direcţia navigaţiunii fluviale române a dat ordin pentru aducerea vaselor româneşti la Măcin. Măsurile acestea se pun în legătură cu starea de azi a conflictului sârbo-austriac.

Tot în această privinţă se anunţă din Bucureşti următoarele: În consfăţuirea pe care o parte dintre d-nii miniştri au avut-o luni s'a luat cunoştinţă de comunicarea guvernului austro-ungar, că toate şlepurile ce staţionează pe litoralul sârbesc trebuie retrase, în vederea unor eventuale acţiuni militare.

Obstrucţia în parlamentul Austriei. Deputaţii sloveni au reluat în comisiunea bugetară obstrucţia pentru a obţine concesii pe terenul economic. Deputatul Gosztinciar a început alaltăeri seara să vorbească şi şi-a terminat discursul deabia eri dimineaţa la 8 vorbind toată noaptea fără întrerupere. Dep. Korosec a vorbit până la 11 dim. când s'a început şedinţa parlamentului în care continuă obstrucţia ceii radicali. Ajurnarea parlamentului e foarte probabilă din cauza acestei obstrucţiuni.

Rezultatul anchetei cazului Prohaska. Din Viena se anunţă, că pe baza anchetei făcute de delegatul Edl s-a constatat netemeinicia svonurilor despre

maltratarea lui Prohaska de către Sârbi. Inculpările oficiale aduse de guvernul sârbesc acestui funcţionar consular şi cererea de transferare a lui Prohaska, inculparea că cu prilejul intrării trupelor sârbeşti la Prizrend s-ar fi tras focuri din localitatea consulatului austro-ungar — s-au dovedit absolut false. În schimb s-a dovedit că autorităţile militare sârbeşti din Prizrend au greşit în mai multe rânduri faţă de consulatul austro-ungar din Prizrend, faţă de conducătorul lui şi de personalul consulatului, călcându-se prescripţiile dreptului internaţional. Aceste fapte se vor aduce la cunoştinţa guvernului sârbesc cerându-se o satisfacţiune convenabilă. Nu e nici un motiv de a presupune, că guvernul sârbesc, care s-a arătat cu totul prevenitor faţă de misiunea delegatului ministrului de externe, să refuze a da această satisfacţiune.

În consiliul de miniştri sârb ţinut Duminecă s'a discutat asupra afacerii Prohaska. În caz când ministerul austro-ungar de externe va publica un comunicat oficial asupra casului Prohaska, guvernul sârb a hotărât să publice şi el toate datele oficiale asupra evenimentelor dela Prizrend. La Belgrad circularul svonul, că guvernul sârb ar fi confiscat unele scrisori compromiţătoare ce s-au găsit asupra lui Prohaska.

Discursul d-lui Dr. St. C. Pop.

— Continuare. —

Toate aceste afirmaţii se pot dovedi cu acte şi cred, că şi Ex. Sa d-l ministru are cunoştinţă despre aceasta, dar poate să aibă ori cine cunoştinţă despre acestea, deoarece ele au fost publicate de către bărbaii conducători ai diecezei, de către mitropolii. În luna lui Noembrie 1911 a avut loc aici în Budapesta aşanumita conferinţă episcopescă. Cu acest prilej s'a pus în desbatere această chestiune, iar episcopii noştri, ai căror patriotism, cred, nu poate fi contestat de nimeni, dintre cari unul stimează în d-l ministru pe cel mai bun prietin al său, au declarat, că dânsii nu se împotrivesc şi nu obiecţiunează înfiinţarea unei dieceze al cărui scop ar fi promovarea răspândirii credinţei catolice, cer însă, ca aceasta să se facă fără vătămarea drepturilor lor. Asta era totuşi, despre care aveau cunoştinţă episcopii noştri şi în general bărbaii bisericii noastre; cred însă

Iacob Mureşianu.*

(1812—1912.)

Domnilor şi Doamnelor!

Căţi oare din generaţia de azi îşi mai aduc aminte de figurile mari, cari strălucesc pe paginile istoriei noastre? Cine şi câţi din generaţia de astăzi răstoesc cartea mare a trecutului, filele îngălbinite ale evangheliei credinţelor noastre, ca din acestea să cunoască tot puvoiu, nesfârşitul fluviu de dureri al unui popor şi lupta desădădăuită pe care acesta a purtat-o ca să ajungă în sfârşit până la — răspântia de azi?

Preocupările vieţii de toate zilele ciocnirile înverşunate cari se dau între interese contrare, tot mai întărită alergare spre un scop vremelnic: *îmbogăţirea vremelnică* a tâmpit cu desăvârşire în noi sentimentul superior de slăvire a trecutului, cultul mare al bărbailor cari s'au jertfit în vremuri, de oumpăria pentru salvarea existenţei noastre.

* Conferinţă ținută în sala gimnaziului gr. rom. din Braşov la serbarea centenarului naşterii lui Iacob Mureşianu de Dr. Voicu Niţescu, directorul „Gazetei Transilvaniei“.

Fără nici-o ținţă bine fixată, fără un ideal bine înţeles, orbecăm în întunec şi virtutea străbună e astăzi ignorată, iar însufleţirea curată, entuziasmul nobil al vreunii răstăcit idealist e astăzi adeseori cu multă satisfacţie ironizat.

„Iară noi? noi epigonii? Simţiri reci, harfe sdröbite, Mici de zile, mari de patimi, inimi bătrâne, urâte, Măşti răzânde puse bine pe-un caracter de nimic, Dumnezeu nostru: umbră, patria noastră: o frază, În noi totul e spotală, tot e lustru fără bază; Voi credeai în scrisul vostru noi nu credem în nimic!“

Să ne desprindem însă noi epigonii pe o clipă din văltoarea de patimi, din orbecarea, pe panta căreia am ajuns, să dăm uitării pe câteva momente lumea noastră, peste care s'a înstăpănit cu toată puterea sa *egoismul* şi gândul de îmbogăţire, să trecem peste preocupările pentru această vremelnică viaţă pământească, să ne smulgem în aceste clipe din lumea noastră de lut şi aripi să-i dăm *sufletului*, ca să alerge departe până în vremurile destrălugăte aducere aminte, până în epoca de aur a bărbai-

ilor cari moştenire ne-au lăsat întreg sufletul lor ca acesta scintelă să fie la căpătâiul nostru şi alinător în calea durerilor noastre. Să ne înălţăm până în lumea superioară a astrilor strălucitori, ca la lumina acestora să topim întunezeul care ne stăpâneşte şi tărie să luăm din cuprinsul lor pentru ca cu mai mult curaj să muncim în ogorul înţelenit al vieţii noastre.

Astăzi se desprinde din negura trecutului o figură senină, blândă cu priviri de *fanatic profet*. Sufletul nostru se scutură în aceste clipe de colbul care l-a învăluit şi din mijlocul lui răsar în plină viaţă nemuritorul: *Iacob Mureşianu*.

S'au împlinit o sută de ani dela naşterea lui şi parcă o datorinţă supremă ne chiamă alătura de el, ne îndeamnă să-i cercetăm în toate amănuntele viaţa, sbuciumata lui viaţă, să-i înşirăm faptele nenumărate şi dreptă apreciare să facem muncii, pe care cu credinţă neclintită a prestat-o aproape o jumătate de secol pe altarul neamului nostru.

Născut în 1812 Noembrie 28 în comuna *Rebrişoara* de pe teritoriul regimentului al II-lea de graniţă dintr-o familie de preoţi, deja ca mic copil a dovedit nişte calităţi, cari nu se prea

găseau şi la alţi tovarăşi din satul lui. Mediul, în care văzuse lumina zilei, era parcă biologicteat chemat ca în creierul acestui copil să samene *fanatismul* acela, pe care toată lumea şi pe care însuşi Napoleon Bonaparte în raportul pe care l'a făcut Directoriului său, în care raporta despre lupta dela Aspera a trebuit să-l admire şi să-şi arate în termeni elogioşi indignarea împotriva *legiunii infernale*, care era alcătuită în mare parte din fanaticii graniţeri în mijlocul cărora şi-a trăit Mureşianu cei dintâi ani din viaţa sa.

La şcoala grăniţerească din Năsăud şi-a însuşit primele elemente de carte românească. De-aici însă unde putea merge copilul, asupra căruia o forţă adâncă exercita cele mai imperioase îmbolduri de înălţare?

Pe-atunci pretutindenea între Români noştri se vorbea de *Blaj*. Blajul era Slonul culturii româneşti şi al învăţăturii mai înalte. Aici se concentra seră toţi învăţaţii de pe acele vremuri ai neamului nostru. Aici se înălţase *mica Romă*, unde toţi cei fanatici, toţi cei iubitori de neam, toţi cei dornici de a cunoaşte trecutul nostru şi de a pătrunde în tainica lume a vieţii de pe-atunci îşi dau întâlnire alcătuid cu vremea în temelul învăţăturilor căşti-

gate garda strălucită, apostolii neosteniţi, cari s'au risipit apoi în toate părţile locuite de Români ducând cu ei pretutindenea slova cărţii româneşti şi vestind pe întreg pământul românesc cuvântul noii evanghelii, sămănând ideile de libertate, de emancipare naţională, de dreptate, arătând şi demonstrând tuturor originea noastră strălucită şi dovedind însemnata valoare a neamului românesc. Aici a fost creată garda, care în anul când Europa întregă scutura jugul sclăviei, a consfinţit şi pentru Români *drepturile omului* ridicându-i din starea lor de dobitoace până sus la demnitatea de om şi din vuetul acestor frământări a răsunat şi acel *Desleaptă-te Române*, care a străbătut toate meleagurile Românişmului scuturând din letargie până şi pe helotul care-şi tânja viaţa dobitocească în creierul munţilor sălbatici.

Unde deci era să alerge Iacob Mureşianu, dacă nu la Blaj, la acest focar de vie lumină, care-l atrăgea cu o putere elementară, magicească!

Sosit la Blaj tânărul idealist se pune pe carte cu o rară râvnă. Studie teologia şi filosofia, studie trecutul neamului nostru desluşindu-şi sub ochii nemuritorilor dascăli Bărnuţiu şi Cipariu tot mai lămurit idealul, pentru care

că și laicii au drepturile de a se interesa de această chestie. Când vedem pe președintele nostru, cont. Ștefan Tisza, cu câtă iubire se interesează de biserica d-sale, și cum participă la toate ședințele și promovează interesele aceleia, cred că nici noi nu suntem agitatari când sărim întru apărarea bisericii noastre.

Iar tendința acelei mari adunări, care s'a ținut la Alba-Iulia, a fost, că înființarea episcopiei pe seama maghiarilor să se facă fără a se vătăma drepturile noastre. Toate năzuințele noastre au fost însă zadarnice, și s'a întâmplat, că acea bulă avea sosise, deoarece protestul nostru, pe care voiam să-l transmitem pe calea mitropoliei, numai după venirea bulei sosise la s. scaun.

On, cameră! Bula >Christifideles Graeci< are trei mari principii. Primul este, că această episcopie se înființează pe seama aceluia, qui înțuca Hungarica untiur, adică, cari vorbesc limba maghiară. Și acestui principiu numit național, atât de mult îi diferă bula papală, încât declară, că Budepesta, Măcăul și Oradea-mare, deși sunt situate afară de teritoriul episcopiei, cu toate acestea, pentru că s'a satisfacă acestui principiu de naționalitate, să fie într-o dieceză acei cari vorbesc limba maghiară, comunele acestea lucră au fost alăturate episcopiei de Hajdudorog.

Un alt mare principiu, care și-a găsit expresia în această bulă, este, că limba liturgică să fie cea greacă, însă vulgară, adică limba comună poate să fie și cea maghiară, dacă majoritatea, ori e minoritate considerabilă dorește întrebunțarea acelei limbi. Acestea sunt principiile mai importante, în privința cărora îndrănesc să cetesc și citate, deoarece cred că este necesar să explic istoricul înființării episcopiei de Hajdudorog; și mai ales mă voi ocupa cu această chestie numai începând dela ziua fixă, de când intelectualii s'au organizat la anul 1898, când s'a înființat comitetul regnicolar al maghiarilor greco-catolici.

Comitetul acesta a dus cu sine un memorandum într'un mare peregrinaj la Roma, și importante principii deuse în acest memorandum au putut să îndeamne pe sf. părinte, ca mai târziu să permită înființarea acestei episcopii. Comitetul acesta spune în acel memorandum, că (cetește): >Scopul comitetului regnicolar este menținerea și confirmarea întrebunțării limbii maghiare la serviciile dumnezeiești ale greco-catolicilor. Aici zace importanța, mai mult nu eitez. Acest memorandum conține însă, la punctul V, un paragraf important, și de dorit, în care se zice (cetește): >Comitetul regnicolar declară solemn, că nu voește să știrbească drepturile prețioase obținute, până acum ori să-i neliniștească în folosința drepturilor lor pe rutenii și românii greco-catolici, ba chiar bazași pe drepturile lor va năzui, ca aceste drepturi să se extindă și asupra maghiarilor greco-catolici.

Așadar memorandumul precizează hotărât și cu acesta s'au prezintat s. Papă: Dă-ne nouă drepturile, pe cari le-ai dat rutenilor și românilor, noi nu voim să le știrbim drepturile lor aici, în acest strălucit peregrinaj, sunt cu noi rutenii cărora li s'a împlinit această dorință, ei nu cer nimic, ci au venit numai pentru ca să-și depună omagiul lor.

Dr. Ștefan C. Pop: E de însemnătate și vrednic de atențiune acest memoriu și pentru motivul, că nu desemnează comunele rupte din trupul mitropoliei de Blaj și din trupurile dieceselor de Oradea-mare și Lugoj de comune cari să fie și ele împărțite de darul de a se feriți cu limba liturgică ungurească. Aici e registrul: din dieceza de Oradea-mare au fost cerute vre-o 4 comune, în cari și de altfel

populația e rutenă. Aceste 4 comune sunt Macăul, Careii-mari, Porcialma și Oradea-mare.

Nu mai de astea le-au cerut. Astea sunt comune ruteni. N'au voit să ne jignească, pentru că știau, că intenționând să ne aducă vre-o atingere, atunci concursul sfântului părinte dela Roma ar fi fost exclus. El n'ar fi îngăduit lucrul acesta. Și atunci s'a întâmplat ca ungurii să revie la vechiul plan al lui Claudiu Vaszary: nu provocați nedumeririle papei, — cereți ritul veterogrec, în care niminea azi în largul Ungariei nu se mai roagă, cereți acest rit și nedumeririle papei se vor risipi. Da, această figură eminenter pregnantă națională, acest Vaszary a fost cel ce a declarat, că nu-și teme biserica, pentru că e asigurată pe veche, își teme însă națiunea, căci ea n'are făgăduința eternității. Sfatul lui a fost ascultat mai târziu și cerut-au ungurii un lucru, care nu poate fi scutit de o condiție primordială, pentru că ungurii — recunoașteți și puneți-vă mâna pe inimă — nu liturgia vetero-grecă le trebuie în scopul să-și facă rugăciunile ungurești! După legile ecclesiastice ale religiei orientale e liturgia doar esența, — jertfa fără sânge, sub chipul pâinii și al vinului. Aici se obișnuiau adevărate conversații între credincioși și preotul lui, ba dogmatici au mers până acolo chiar, că socotesc de parte complementară a liturghiei și utrenia și vecernia.

Ungurilor nu asta le-a trebuit, — or nu e caracteristică jelania aceluia preot ungur, care se întreba zilele trecute în colanțele lui >Budapesti Hirlap< că >ce ne vom face când nici alfabetul nu-l cunoaștem și cum vom putea în-deplini ordinul papei de a învăța pe credincioșii noștri limba veche elină, pe țărâni cari încovoiați de povara muncii zilnice abea așteaptă să se poată odihni o clipă?< Adevărat, că șeful și sufletul acțiunii Szabó Jenő, crede că a fost lucru cuminte apropierea pe căi lăturale de papa și risipirea în acest chip a nedumeririlor ce avea, — ba numitul domn infierează chiar șovinismul guvernelor antecedente, cari trăsaseră prea curând că vor să maghiarizeze pe Români și pe Ruteni. Articolu referitor se găsește în >Budapesti Hirlap<, nrul 163, scris de Szabó Jenő și se face în articol întreg istoricul chestiunii.

On, cameră! O foarte importantă parte a bulei papale e de pildă aceea, în care suntem lăudați (cetește): >Hujusmodi autem honorem catholici Rumeni non modo sunt meriti, sed eodem in posterum ita digni facti sunt, sive fide firmiter tuenda eaque propaganda penes Romanos schismaticos, sive fide amore ac filiali obediencia in Romanum Pontificem, ut catholicis totius Orientis virtutum omnium exemplum se praebuerint.<

Români deci și-au creat atât de mari merite în răspândirea catolicismului, încât în această privință ei au devenit cu adevărat pildele vie de virtute, cu deosebire în orient. Și care este rezultatul? Acela, că vre-un 1.300.000 de suflete stau aici în fața țării, dimpreună cu episcopii lor, umiliți, pentru că li s-au răpit comune curat românești, în cari de când e lumea, decând numai s'a înființat unirea, se roagă românește lui Dumnezeu. Nu suntem atât de puternici, ca să putem trezi o stare de spirit artificială, am însă la mine scrisori scrise ungurește, în cari credincioșii se întreabă că ce-au greșit de li se răpește scumpa lor limbă românească! Sunt tot de acela autorii scrisorilor, cari deși nu vorbesc limba românească, o ascultă totuși cu drag în slujba dumnezeiască. Vă provoc, d-lor deputați să studiați cu dina-

dinsul uriașa putere ce residă în rugăciunile noastre, în special în bisericile românești și vetero slave ale credinței orientale. În Viena e cu adevărat o sărbătoare să ascuți slujba rusească și mergeți d-voastră la Blaj ori la Sibiu, să ascultați acolo o slujbă în rit oriental, — poate n'ați auzit niciodată un lucru mai încântător. Ea impresionează adânc pe ascultători, chiar și pe cei ce nu știu românește, intrând în biserică și ascultând sublima slujbă ei les cu adevărat inspirați. Și aceștia cu toții să înceapă de-acum să învețe grecește într-o țară, unde limba greacă e preleasă numai facultativ, chiar și în școlile medii!

Sunt foarte mulți oameni titrați aici în cameră, mă îndoiesc însă să fie între ei măcar și numai vre-o doi, cari să-mi poată spune trei-patru propoziții grecești, fără greșală.

În astfel de împrejurări, cred, că crearea unei dieceze cu desconsiderarea deplină a autorităților noastre bisericesti e cea mai mare nedreptate și știrbirea unor drepturi garantate prin lege. Pentru că poftiți numai de cetiți bula papală, prin care ni s'a întemeiat biserica; se spune în ea că toate s'au făcut cu aprobarea și concursul mitropolitului primat de Strigoniu, câtă vreme bula <Cristifideles> spune că partea care lipsește o completez eu, papa. Cu un cuvânt, arhierilor noștri nu li s'a dat nici măcar atențiunea de-a fi întrebați, cari sunt comunele inclinate să se maghiarizeze și cari sunt cele ce nu vor să meargă cu noua dieceză.

(Va urma)

Continuarea războiului.

Adrianopolul al Bulgarilor — Duceră militară în Turcia — Continuarea luptelor pe mare și pe uscat

Sansele apăsării pacifice a războiului devin tot mai nesigure. Cu toată conferința de pace a statelor beligerante și cu toată constătuirea ambasadorilor Puterilor europene, e de prevăzut că tratativele vor fi încuradate întrerupte. Turcia, sub presiunea partidului militar, nu va ceda din pretențiunile ei, cari culminează în susținerea Adrianopolului în proprietate turcească.

Intrun recent interview presidentul Sbraniei Danew a declarat mai multor ziaristi francezi la Paris, că chestia Adrianopolului va crea mari dificultăți.

Bulgaria — a sis Danew — nu poate renunța la acest oraș și această pretenție va fi sprijinită de toate Statele Aliate. Aliații ne vor da concurs la asedierea Adrianopolului, la nevoie însă vom continua singuri asediul, fiind desul de tari pentru aceasta. Sperăm însă că Turcia va face acest sacrificiu și se va împăca cu soarta ei.

Despre situația spiritelor din imperiul turcesc se da un tablou amenințător următoarea informațiune ce vine din Constantinopol: Se confirmă știrea cumcă partidul militar voește să răstoarne guvernul cu forța, apoi să introducă didactura militară în frunte cu generalisimul Nazim pașa, fostul ministru de război Mahmud Sofket pașa și Izzed pașa. Aceștia vor să pună stăpânire pe putere și să ducă mai departe războiul contra statelor balcanice, Nazim pașa dirijează singur politica externă a Turciei și spune în public că nu voește să încheie pacea.

Dela izbucnirea războiului, se poate spune, că acum se face adevărată mobilizare, care în scurt timp a devenit generală. Noua armată este compusă din 250.000 soldați. Turcia dispune de însemnate fonduri financiare Ministrul de

război face necontent diferite comenzi și plătește cu numerar.

De pe câmpul de războiu sosesc următoarele știri:

Constantinopol 17 Dec. Flota turcească, compusă din 4 vase de războiu și 7 torpiloare s'a îndreptat cu flota grecească între insulele Lemnos și Mytilena. În urma bombardamentului flotei turcești torpiloarele grecești s'au retras. Vasul grecesc >Averon< după ce a fost avariat de 3-4 bombe s'a retras de asemenea.

Atena 17 Dec. Lupta între flota grecească și turcească a durat 5 ore și a rămas nedecisă.

Salonic 17 Dec. Pe străzile Salonului continuă încercările între trupe grecești și bulgare. Mulți locuitori au părăsit orașul plecând în Albania.

Kirklliss 17 Dec. Regele Ferdinand a adresat Sbraniei următoarea telegramă:

Vă adresez d. v. și reprezentanților națiunii mulțumirea mea coardială pentru sentimentele ce mi le exprimați. Mă bucur văzând că în aceste clipe importante pentru patrie reprezentatiunea națională este mereu atentă față de armată și apreciază sincer acțiunile glorioase săvârșite pentru patria de fi ei. A-esta e o garanție pentru viitorul mare și pute nic al Bulgariei.

Sofia 17 Dec. Circulațiunea pe căile ferate între Salonic, Gümürdzina, Dimatice și Ceatalgea s'a restabilit. În gara din Adrianopol trenurile, cari aduc din Bulgaria alimente pentru Bulgari sunt examinate de 7 ofițeri turci.

Conferența de pace.

În afară de luptele dintre Greci și Turci, lumea e preocupată de conferențele din Londra. Azi avem următoarele știri;

Deschiderea ședinței.

Luni s'au făcut formalitățile pentru deschiderea ședințelor. La oarele 11 a sosit Sir Eduard Grey, iar după 20 minute secretarii, apoi experții diferitele delegațiuni și în urmă delegații în automobile.

Conferența a fost mai mult formală. S'a terminat la oarele 2. Eri s'a întrunit a doua ședință.

Delegații s'au învoit ca președinția să o aibă alternativ fiecare stat în ordine alfabetică.

Deschiderea conferinței pentru pace n'a provocat decât un mediocru interes în oraș.

Discursul lui Grey.

La deschiderea conferinței d-l Grey a rostit o cuvântare în limba franceză, spunând: Regele face urările cele mai sincere pentru izbândă sarcinei ce o aveți. Guvernul britanic va face tot posibilul spre a asigura delegaților tot de ce vor avea nevoie. Veți găsi în Anglia o atmosferă favorabilă sarcinei d-voastră, veți fi aci pe un teren cu adevărat neutru. Nu-mi revine mie a vorbi de natura greutăților negocierilor de pace, dar nici o sarcină nu e mai mobilă decât a voastră: de a învinge dificultățile și a încorona stăruințele voastre printr-o operă de pace. Veți pune astfel bazele, pe cari o politică cuminte va ști să asigure prosperitatea țărilor voastre. Dacă politica dv. va lipsi de cumingenie și moderațiune, câștigul din războiu nu va avea valoare pentru generațiile viitoare, altfel însă relele și pierderile războiului se vor putea repara. Ministrul a încheiat spunând: pacea care va rezulta din

direcțiunile dv. vă va cuceri stima în-țregii Europe.

România și conferința.

Marele ziar parisian >Le Temps< ocupându-se de viitoarea conferință a Marilor Puteri și de participarea României la acea conferință, spune că trebuie să se găsească o soluție transitorială care să poată face accesibilă și participarea României.

Ziarul parisian scrie: >Pare dificil de a admite la o conferință a șase Puteri Mari un reprezentant al României; este indiscutabil însă că Puterile vor avea nevoie să fie în mod exact informate asupra intențiunilor României și că aceasta nu va primi să ocupe o pozițiune de inegalitate și numai înconsultativă.

E de observat de altfel, că nu este izolat cazul României. Și alte puteri — Spania de exemplu ori Belgia sau Olanda, — pot, din interesele lor mediteraneene, politice sau comerciale, să fie admise a participa la delibărările Marilor Puteri.

Soluțiunea aceasta transițională va fi:

>Reprezentantul României va fi chemat să participe la delibărările ambasadorilor pe un picior de egalitate, în cazul când interesele românești se vor găsi atinse prin lucrările conferinței.

Admiterea României în aceste condițiuni, nu ar fi lovită de inegalitate: ea nu va fi consultativă.

Participarea României se va face pe un picior de egalitate, dar cu un caracter temporar.

Interesul Rusiei.

>Reichspost< află din Petersburg că conferința ambasadorilor nu prezintă un deosebit interes pentru Rusia. Hotărârile aduse în acea conferință nu vor avea un caracter decisiv, asupra chestiunilor de mare importanță cum sunt: chestia Dardanelor, soarta Armenilor și diferitele chestiuni din Asia mică.

Conferința se va ocupa numai cu hotărârile aduse în cursul tratativelor de pace.

Dacă în scurt timp nu se va stabili o înțelegere asupra chestiunilor principale și situația de azi continuă a se menține, atunci pericolul unui războiu amenință din nou.

Scrisoare din Cluj.

— 16 Dec. n. 1912.

În 14 a. l. c. s'a ținut a doua serată festivă a tinerimii universitare române din Cluj. Iți făcea cea mai mare plăcere sufletescă, să vezi adunându-se la un loc inteligența română locală — durere însă nu toată — și jur împrejurul lor o ceată de tineri dornici de muncă, iubitori de artă și setoși de a auzi cântecul nostru și de a pătrunde mai adânc în frumusețile și comorile sublime ale literaturii noastre naționale.

D-nii Nicolae Baltă și Valeriu Pop au cântat pe lângă doine plângătoare, în cari vibra durerea ascunsă a neamului nostru, arii italiene și germane dându-ne ocaziune de a cunoaște și produsele muzicale ale acestor popoare înaintate în cultură și artă. Au cântat cu mult succes și multă pricepere. Declamările d-lor A. Damian și V. Herpău ni-au dat dovadă de talentul de predare a respectivilor d-ni; și în special D-l Herpău cu predarea ireproșabilă și adevărat artistică a baladei >Carol IX.< de George Coșbuc a stârnit un adevărat torent de aplauze, iar d-l Iosif Lazar a făcut din nou să răsunе doinele noastre frumoase. Fluierul-măestru, acest instrument național, care singur redă atât de

mai târziu avea să trăiască și să moară.

În tot timpul șederii sale la Blaj el a căutat să prindă totul ce-i părea necesar pentru lămurirea și înfăptuirea acestui ideal. Știința multă și convinșerile adânci, cu cari vorbeau pe atunci marii lui dascăli pătruseră adânc în sufletul lui și pe sămburele de fanatizam, pe care-l adusesse din casa părintească se ridică acea hotărâre de luptă, aceea pornire eroică spre muncă desinteresată și acea iubire de neam, care era hotărârea cu jertfirea de sine, care l-a caracterizat în întreaga sa viață.

Aceste calități superioare au îndemnat pe dascălul său la cererea abatelui rom. cat. Antoniu Kovács să-l trimită ca dascăl la școala rom. cat. din Brașov.

Având o completă pregătire pentru cariera ce avea să și-o înceapă și înarmat fiind cu toate armele de luptă,

pe cari avea să le întrebunțeze, Iacob Mureșianu veni la anul 1837 la Brașov unde-și începu slujba de dascăl.

În școala rom. cat. întâmplăm din partea tuturor simpatii, căci pe atunci erau anumite societăți, cari deși vorbeau limbi deosebite, totuși știau să se înțeleagă. Preoțimea rom. cat. era pe atunci crescută într'un spirit mai internațional și deci mai uman, ea își înțelegea mai bine decât, poate, azi rolul ei și nu se cobora de loc până la treapta, de unde omul începe să fie unealtă sau slugă. Chemarea ei era să lumineze, să învețe, să cucerească prin aceste arme și deci să domineze. Limba de propunere în școala era cea latinească, limba internațională, limba păcii. Dela fire aplicat să iubească această limbă, Iacob Mureșianu, care o cunoștea perfect din Blaj a folosit-o ca bun mijloc pentru a-și întrebunțarea frumoașa lume de sentimente adânci și mari, cari îi frământau sufletul. Trăi-

zeci și nouă de ani cât a fost dascăl la această școală, din cari 20 de ani i-a făcut ca director, Iacob Mureșianu a justificat pe deplin așteptările dascălilor dela Blaj și-a cucerit toată admirațiunea și aipirea lui Antoniu Kovács și-a urmașilor și tovarășilor acestuia față de el. Cât de iubit a fost el de corpul profesoral și de stăpânii școlii catolice se poate vedea și din faptu, că după ce fusese sistată, procedura criminală intențată în privința lui din cauza publicării >Pronunțamentului< din Blaj, el a fost din nou chemat în postul său de director, căci toți erau convinși, că o vitoare nu se cântărește prin ochelarii negrii ai unor anumite prejudecăți bune numai pentru a nului palimii, ci că acea valoare odată câștigată trebuie păstrată cu orice preț.

Cât de necesar era ei la această școală se poate deduce și din faptul, că ei cu toate că era și gazetar în același

timp și încă un gazetar în adevăratul și cel mai bun înțeles al radicalismului național, totuși nimenea nu se gândea, că din acest motiv, care astăzi, în parenteze fie zis, e atât de ominos pentru atâți dascăli, să fie scos din slujbă sau eventual să fie trimis la Canoesa.

Față de elevi, între cari se aflau foarte mulți Români, se purta după toate normele pe cari vechii dascăli ai anticității le fusesse ca norme de eternă necesitate pentru o pedagogie bună. În școală era de-o conștiințiozitate fără păreche. Foștii lui elevi, dintre cari unii mai trăesc și astăzi spun, că sâmbăta pe care o sămăna Mureșianu în sufletele lor da roadele cele mai bogate, căci lecțiile lui erau tot atâtea portrete din viața superbă a popoarelor antice și în deosebi a poporului roman ca și din viața trudnică și izbitor de crudă a timpurilor d'atunci. Lecțiile lui nu erau lecții de mântuială, espuneri reci programatice, ci adevărate îndrumări pen-

tru viață cari se înfrățeau atât de bine și atât de repede cu sufletele crude ale elevilor atât de dornici și setoși după știință.

Afară de școală dascălul sever, dascălul cuminte, creerul disciplinat și entuziast dintre zidurile școlii știa să fie și părintele elevilor buni. La masa lui ospitalieră de atâteaori se ospătau fi iobagilor, cari de multeori nu le puteau aduce copiii lor din cauza roboței și-a grelelor dijme nici bucată de pâine neagră, pe care astăzi țărani de pe Olt i-o aduce băiatului său și cu care au crescut și-au devenit valori atâția bărbați de-ai noștri trecând departe peste bălărrile răsărite pe urma atâtor răsăfați și vanitoși.

(Va urma)

INCHIDEȚI GURA...

dacă ai dinți urâți cumpără-ți un tub de pastă de dinți din cărbuni de lei „REFORM“ cu 70 bani. — Folosind-o 3 zile vei avea dinți albi ca zăpada.

Atunci vorbește

și spune-i ori și cui, că acest minunat preparat l-ai cumpărat în prăvălia lui E. A. Orendi și drogueria Lang și Theil în Târgu Grăului

VOTSCH OTTO, inventator și exclusiv singurul fabricant, farmacia „Orangyal“ în Tatrang, comitatul Brașov. — Laborator chimic. — Singurul preparat care nu atacă dinții

runos doinele noastre pline de jale și trist...

Punctul culminant al seratei însă a fost condiționat conferența d-lui Dr. Valer Moldovan...

Tineri, cari au absolvit la străini unde i-au înfiorat cu cultura străină...

Acastă împrejurare poate fi cea mai frumoasă răspălată a d-lui Dr. V. Moldovan...

Iară acum las să urmeze o călduroasă rugare către inteligența română din Cluj...

Rugăm deci pe toți românii din Cluj, cari au o adevărată inimă românească...

Dee Dumnezeu, ca ruga noastră să nu rămâne în pustiu!

ȘTIRI.

- 4 Decembrie v. 1912.

Redacționale. Fiind mâne sârbătoare, ziarul nu va apare până Vineri seara.

Rugăm stăruitor pe abonații ziarului nostru, cari sunt în restanță cu taxele de abonament...

nostru, apărând interesele acestuia cu abnegațiune și consecvență neclintită.

Tie-și deci fiecare abonat al nostru de datorință națională de a răspălati după cuviință jertfele cele mari ale „Gazetei Transilvaniei“.

O rugare. Apropiindu-se sărbătorile Crăciunului, rugăm pe colaboratorii și prietiii ziarului nostru...

Vicar foraneu arhiepiscopesc al Făgărașului a fost numit, după cum ni se telegrafiază din Blaj...

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu...

Știri din România. Corpurile legiuitoare române, după ce s-au constituit diferitele comisii...

Se afirmă, că dl. D. P. Carp și a dat dimisia din calitatea de deputat al colegiului I de Vaslui...

Vasul „Măcin“ comandat de guvernul român, a fost terminat alături în șantierul din Linz.

Ministerul de războiu român a cerut tuturor autorităților și ministerelor, să i-se trimească un tablou complet de toți funcționarii Statului...

Di G. Gr. Cantacuzino, președintele Senatului și președinte al soc. „Crucea Roșie“...

Societatea scriitorilor români și alte societăți din România pregătesc serbări mari pentru împlinirea a o sută de ani de la nașterea lui G. M. Alexandrescu.

Un puternic incendiu a cuprins câteva hambare de cereale din Galați, cauzând pagube de peste un sfert de milion.

Dela «Universitatea populară» din Blaj. Din Blaj ni se scrie: In 15 a l. c. s'a ținut iară o prea frumoasă serată literară-artistică...

Daruri de Crăciun. Patronul Reuniunii noastre, înalt Preasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu...

voință să susțină aacompaniamentul la pian, cu acea artă, care în străinătate de sigur l-ar aduce lauri glorioși și sinceră admirație.

Conferența doctorului Hăncu a avut și acel nobil și creștinesc rezultat, ca venitul seratei să se dea pentru un student morbos din Blaj.

Colindele românești în Lipsca. Din Lipsca ni se scrie: Vineri în 13 l. c. n. a avut loc ac o serbare muzicală a «Societății internaționale studentești»...

Carte didactică oprită. Ministrul de culte a oprit cartea didactică «Gramatica Română pentru școlile pop. Partea I. Etimologia. Lucrată de P. M. Liuba»...

Apel. Rog prin aceasta pe toți cari aranjează reprezentații teatrale, producțiuni cu «declamații și cântări» sau concerte...

Totodată sunt foarte binevenite informațiile domnilor proeți și învățători, precum și a celorlalți intelectuali, din orașe și sate...

Fabricațiunea penițelor de scris în Birmingham erau în anul 1850 douăsprezece fabrici de penițe de oțel cu 2 mii de lucrători...

Deputatul Kovács Gyula — achitat. Aseară la opt ore și trei sferturi s-a publicat sentința în procesul deputatului Kovács.

Daruri de Crăciun. Patronul Reuniunii noastre, înalt Preasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu...

Gu balonul, din Paris — în Ungaria. Din Văgujului se anunță: Alaltaeri, în vremea prânzului, a trecut pe deasupra orașului un balon...

de vre-o 300 m. Intre comunele Bogosloz și Alsosernye balonul a descins, ajutat fiind de sânteni.

Dr. Alexandru Dobrescu și Dr. Aurel Dobrescu, medici specializati în boalele interne și denticiciale, dau consultațiuni zilnic în Brașov, Piața mare (Târgul Cailor Nr. 4).

Vânătoare după spioni. În urma situației grave războinice s-a pornit o, adevărată vânătoare după spioni...

Știri mărunte. În apropierea Parisului a fost surprins de un automobil un grup de soldați...

Un englez, Sir Henry Normann a găsit într-un anticvar din un orașel al Italiei, manuscrisele și aparatele electrice ale savantului Alessandro Volta.

O telegramă din Ostende anunță scufundarea vaporului «West-Hinder», pe care se aflau 10 persoane...

Ofițerul de marină, englez Parke, însoțit de un pasager, voind facă cu aeroplanul distanța Hendon-Oxford...

Din Sebastopol se anunță, că aviatorul Kacinski, care însoțit de un pasager, făcea încercări de zbor cu un hidroplan...

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei

În ajutorul elevilor săraci. Corpul profesoral dela gimnaziul și școala noastră reală, ținând cont de împrejurările grele între cari trăiesc mulți elevi săraci...

La examenul de maturitate de corigență din câte un obiect, care s-a ținut astăzi la gimnaziul român sub prezidiul d-lui comisar consistorial Mateiu Voileanu...

Conferință. Duminecă în 9 Dec. st. v. a. c. se va ține în localul școlilor de pe Tocile o conferință pentru analfabeți.

Pentru masa studenților români din Brașov a dăruit d-l adv. Nicolae Garioiu din prilejul zilei sale onomastice de mâne suma de 30 cor. în memoria neultatei sale soții Maria și a părinților săi Nedelia și Ioan Garioiu.

Primească marinimoșii donatori sincerele noastre mulțumiri. — Direcț. școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Dela prezidiul soc. «Crucea Roșie» primim spre publicare următoarele: Concertul aranjat în 7 Decembrie a. c. n. de către reuniunea «Crucea Roșie» a avut un rezultat foarte frumos...

La rezultatul material al acestui concert au contribuit prin suprasolvire: Contele Sigismund Mikos 50 cor., văd. lui Eugen Knezevici 30 cor., Baronul L. Ambrus, Dr. Carol Lurtz, Dr. Vasile Saftu...

Apollo-Bioskop. Joi și Vineri, 19 și 20 Decembrie. Ziar Cinematografic (actualități). Doctorul cel nou (humoristic). Filmul 500 metri. Villi nu vrea să fie bogat (umor).

Sâmbătă și Duminecă program nou.

ULTIME ȘTIRI.

Dela comună. În jurul chestiei palatului cultural s-a încins o lungă discuție, care la încheierea folii (orele 5) continuă. Au vorbit d-nii Dr. Flechtenmacher, I. Pușcariu, Ioan Lengheru, Dr. Vasile Saftu și Arsenie Vlaicu...

Viena, 18 Dec. Rezidentul monarhiei noastre la Belgrad Ugron, va cere zilele aceste satisfacție dela guvernul sârbesc pentru gravaminele văfămăteare dreptului ginților în cazul consulului Prohászka din Prizrend.

Viena, 18 Dec. Principele moștenitor Francisc Ferdinand a fost primit în audiență la M. Sa. Audiența a durat o oră.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Ușor ca peana. Mai trainice ca pielea. Despre avantajele călăce de gumi recunoscute

Pentru comoditatea cumpărătorilor din Transilvania, am deschis o Filială în stil mare în Brașov, strada porții Nr. 60.

Înainte de a vă procura mobile, vizitați depositul nostru, deoarece firma noastră în toată Transilvania este cea mai capabilă de concurență, având cel mai mare deposit

Fabrică de mobile Székely și Réti

Marosvásárhely, Széchenyi-ter 47. Brașov, Strada Porții 60.

Se creditează fără urcarea prețului și plată în rate.

Fabrică de tricotaj și flanelărie Georg Foith & Comp.

Produse proprii de tot felul de ciorapi și articole de sport.

Joi în 22 Decembrie ne mutăm cu prăvălia din odaia de ședințe a Băncii Naționale Soc. pe așii, în localul nostru de mai înainte, care l'a mărit și aranjat din nou în Strada Porți Nr. 24.

Acolo se vor vinde diferite sciuri de ciorapi de carna, jachete pentru bărbați, albituri pentru bărbați și alți articoli cu prețuri foarte ieftine.

Atragem atențiunea, cu deosebire asupra articolelor de sport pentru eară.

Cu toată stima

GEORG FOITH & Co.

Magazin cu mărfuri de tricotaj și mărunțișuri En gros și En detail.

Bere Pilsner Urquell.

Luarea în arândă a restaurantului Redute.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința Onor. public că am luat în regia proprie

Restaurantul Redoute.

Mă voi năzui din toate puterile ca pe On. mei oaspeți, să-i mulțumesc în toate privințele, cu o bucătărie bună, vinuri curate, Berea (Pilsner) Urquell mondial recunoscută ca cea mai bună, prețuri normale și serviciu cu atențiune. Totodată recomand pentru nunți, banchete, etc. sala cea mare, cea mică, cu celelalte localități laterale.

Atrag atențiunea asupra odăii separate pentru societăți mai mici, consultări etc.

Cu rugarea de a mă sprijini în întreprinderea mea cea nouă, semnez cu toată stima

Eduard Gottsmann.

F. z. 389/912.

Publicațiune.

Miercuri în 15 Ianuarie 1913 la 10 oare a. m. se va ținea în cancelaria oficiului silvanal orașănesc din Brassó (Strada argintariilor Nr. 5) o pertractare cu oferte pentru următoarele zidiri noi:

1. Zidirea unei casarme stabile pentru jandarmi, în partea pădurei Babarunka din raionul silvanal orașănesc Șanțu-Zizin preliminar cu 12151 cor. 4 b.

2. Zidirea unei casarme stabile pentru jandarmi în partea pădurei Plaiufoiu din raionul silvanal Zernest preliminar cu 12151 04 b.

3. Zidirea unei casarme de vară pentru jandarmi în raionul pădurei Predeluț din Șanț-Zizin preliminar cu 6857 c. 46 b.

4. Zidirea unei casarme de vară pentru jandarmi în raionul pădurei Kecskeľabak din raionul pădurei orașănești preliminar cu 6867 cor. 45 b.

Oferte închise, timbrate, conținând vadiu de 5% sunt a se preda până în 15 Ianuarie 1913 10 oare în cancelaria oficiului silvanal, unde se pot vedea și condițiile de ofert și contract, precum și planurile și devizurile.

Brassó, 12 Dec. 1912.

Oficiul silvanal.

Aviz!

În editura Ig. Hertz București a apărut pentru 1913

Calendarul Lumea Ilustrată

conține 249 splendide ilustrațiuni.

De remarcate sunt portretele noilor miniștri români, diplomații turci, porturi și obiceiuri din Transilvania, cum și nuvelele „O istorică și Cuvântul de onoare”.

Prețul cor. 1.50. trimis sub bandă francă 1 75.

De vânzare la librăria Ioan I. Ciurcu Brassó.

Engleză

(London) dă instrucție de gramatică, literatură nu numai în limba ei maternă dar și în limba franceză, italiană și spaniolă. Numai câteva oare sunt neocupate.

Adresa Mary Greig, strada Spitalului 57.

Atelier Fotografic

H. Gust

BRAȘOV, Târgul Grăului 8.

Aviz.

Am onoare a face cunoscut prea onoratului public, că de toată lumea cunoscută „Halva” se poate căpăta și procura totdeauna proaspătă la subscrisul producător atât en detaliu cât și en gros.

Cu toată stima
Serkis Agop,

1-30 Brassó, Strada așei 11.

Premiați la 7 expoziții universale cu premiul întâi.

Veritabil numai cu

S. GALOSI SI FIILII
DE PETERSBURG.

Fabrica lăfărează
zidărie 60.000 părechi

Singurii contrahenți:

MesStorf, Behn & Co.

Viena I.

Sunt de vânzare în prăvălii de ghete și cu articoli de modă

ED. G. DIK.

TINICHIGIU ȘI INSTALATEUR.

BRAȘOV, TÂRGUL CAILOR 20

Recomandă On. proprietari de casă, clesete patentate, care nu îngheață și se spală cu apă.

S'a probat în trei erai foarte aspre și s'a constatat că nu poate îngheța.

I eși pentru a se putea instala nu se pretind spese mari, nici vre un local deosebit.

MOBILE MODERNE

Am depuse în Hala de mărfuri a societății industriale din Brașov, precum și în

fabrica mea din Strada Lungă Nr. 151

se află diferite mobile. (1-50)

I. Hubbes, Tâmplărie pentru zidiri, mobile și lucrări de artă.

Nr. Mag. 22150/912.

Publicațiune.

Din fundațiunea Mathilde de Trauschenfels sunt de a se conferi cinci stipendii de câte 600 cor.

Concurenții la aceste stipendii trebuie să-și probeze apartinerea la Brașov cu un atestat dela autoritatea competentă brașoveană.

Mai departe au să probeze că sunt în scriși și ascultă studiile la vre-o universitate, sau că și-au aquirat la un gimnaziu superior sau real ori la alt institut de categoria gimnaziilor un testimoniu, care-l îndreptățește resp. îl califică de a putea frecventa vre-o universitate.

Stipendiile se acordează fără deosebire de religione și naționalitate.

Petițiunile bine ajustate și provăzute cu timbru de 1 coroană sunt de a se presenta la subscrisul magistrat până la 28 Decembrie a. c. 12 oare din zi.

Petițiunile, necorespunzătorie ajustate sau întârziat prezentate, nu vor fi luate în considerare.

Brasso, în 12 Decembrie 1912.

Magistratul orașănesc.

Nou!

Nou!

Kitt universal

Emaile - Salvator
de 1000-ori probat.

Cel mai bun preparat de a repara emailu ars al vaselor de tinichea, tuc, cimentează durabil obiecte de sticlă, marmoră, porcelan și faianță. (Asemenea care sunt cu metal s. e. Lampe de petrol Emaile-Salvator este scutit de foc și apă.

Indispensabil la economii de casă.

Prețul per pachet 40 fil.

Depozit general pentru Ungaria

Nutreț de vândut

Să vinne în comuna Cucerdea-română (depărtaie de 1 1/2 km. dela stația Maroscsapó, linia ferată Székelykocsárd - Marosvásárhely) (nutreț: fân, trifoi, otavă și lăternă) în cantitate mare.

Informațiuni se pot câștiga dela avocatul Dr. Romul Boilă Diciosánmártin. Telefon Nr. 35.

Avis. Din cauza sezonului înaintat se vinde, asortimentul bogat de pălării de

Dame, Fetite și Băeți

cu preț foarte ieftin.

1-6.

Iohanna Schmidt,

Salon de mode de Dame, Strada Prundului Nr. 9.

Invenție nouă tehnică.

Pentru fabricanți și industriași este neapărat de lipsă, Aparatul de contopire și tăiat

Antogen

inventat de Kováts Vilmos, care la temperatură până la 300°m de mare ori și ce metal îl taie iute și contopește. Prețuri și oferte comunică

Iulius Teutsch,

fabrică de mașini și turnătorie.
Brașov. (Blumăna.)

1-25

Reisz Miksa, Fabrică de mobile

Békéscsaba, Nagyvárad, Brașov, Strada Vamei 32.

Telefon .513

Mobile de calitate superioară de tâmplărie și tapețate. — Cu prețuri convenabile pe lângă garanție. Aranjament complet de locuințe. Planuri industriale artistice. Contoar de desemn. Planuri gratuite.